

Visdief broedt graag op eilandjes

Visdiefjes (*Sterna hirundo*) doen hun naam zeker eer aan. Ik vind het altijd een prachtgezicht als ze vliemensvlug en op acrobatische wijze, een kleine vis uit het water weten te grijpen. Ze zijn in staat om als een speer, loodrecht naar beneden te duiken.

Om de buit, vooral kleinere vissen, op te sporen, kunnen ze boven het water bidden of hangen, net als een buizerd of torenvalk. Het lijkt erop dat ze zich volledig focussen op de prooi. Mijn directe aanwezigheid lijkt ze niet te storen. Ik vind ze zo leuk omdat het felle, fanatieke jagers zijn. Na een duik in het water zien ze er eventjes minder charmant uit: verformfaaid. Ze hebben een voorkeur voor landelijke open gebieden zoals de Zaanstreek, het liefst weidegebied met traag groeiend, kort gras. Het voedsel bestaat uit vis, larven, kreeften en insecten. Soms, als je geluk hebt, zie je ze in late avonden rond lantaarnpalen vliegen.

Voortplanting

Een legsel bestaat doorgaans uit 2 á 3 geelbruine tot donkerbruine eieren van gemiddeld 41 x 30 mm, met

grijze en donkerbruine vlekken. De broedduur bedraagt 20 tot 23 dagen. Visdiefjes hebben soms twee legsels in een seizoen. Verrassend genoeg nemen ze er sinds kort ook genoeg mee hun nesten op platte grinddaken van woningen of fabrieken te maken. Op deze wijze hebben ze waarschijnlijk minder last van grondpredatoren zoals de vos, of andere stoorzenders. Al vroeg in april komen de visdiefjes vanuit het zuiden ons land binnen druppelen. Onze Nederlandse visdiefen overwinteren voornamelijk langs de West-Afrikaanse kust, van Mauritanië tot Nigeria aan toe.

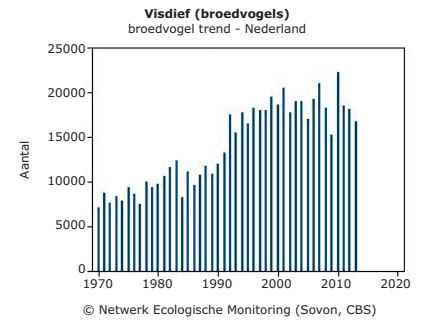
Echte globetrotters

Een verrassend en zeer uitzonderlijk verhaal is te vertellen over een jonge, wel erg dappere visdief, die als kuiken werd geringd op 30 juni 1996, in

midden-Finland. Deze buitengewone anekdote toont overduidelijk aan dat deze kleine vogels reusachtige afstanden kunnen afleggen. Op 24 januari 1997 werd het dier teruggevonden op het Gippsland-meer in Zuidoost-Australië: een reis van maar liefst 22.500 kilometer! Er wordt aangenomen dat de vogel eerst de voor visdiefjes normale route heeft gevolgd van Finland via de Noordzee en langs de Atlantische kust tot Zuid-Afrika. Toen is deze trekker waarschijnlijk in een storm terechtgekomen die hem helemaal in het verre Australië deed belanden. Al met al heeft deze wereldreiziger per dag gemiddeld meer dan 200 kilometer afgelegd. Alleen zijn grotere broer, de noordse stern, legt jaarlijks nog grotere afstanden af. Deze soort stern ziet meer daglicht dan enig ander wezen in de wereld, het vliegt jaarlijks heen en weer tussen de noord- en zuidpool. De noordse stern maakt namelijk elk jaar twee poolzomers mee. Dat kan alleen door een reis van twee maal zo'n 16.000 km te maken tussen het noordelijke broedgebied en de zeeën ronde de Zuidpool. De noordse stern is ook in Nederland te zien, vooral als doortrekker.

Vanuit Afrika komen de meeste visdiefjes naar onze kust om hier te broeden. Ze hebben een grote voorkeur voor visrijke, heldere wateren, zoals de Nauernasche vaart, het Reefgebied en het Noordzeekanaal. Ik zie ze regelmatig hangen langs het open water van het Riettoppad, de Euverenweg of langs Communicatieweg naar Assendelft. Favoriete broedplekken zijn eilandjes waar grondpredatoren als de vos niet makkelijk het nest kunnen plunderen.

De visdief is de algemeenste stern en bereikt een lichaamslengte tot ongeveer 35 centimeter. Het is een mooi gezicht om de volslanke vogel met

zwarte kopkap en diep gevorkte staart te zien jagen. De snavel heeft een fel oranje-rode kleur met een zwarte punt, de poten zijn mooi rood van kleur. De boven vleugels en de rug zijn van verschillende grijstinten.

Een stukje geschiedenis

Het is nu niet meer voor te stellen, maar in het begin van de 20ste eeuw werden visdiefjes en ook andere soortige sterns massaal afgeschoten vanwege het decoratieve verenkleed. Het betrof een modegril van de rijkere dames die het modieuze vonden een paar veren door de hoed te steken als extra decoratie.

Rond 1900 broedden meer dan 30.000 paar visdiefen in ons land, waarvan veruit de meeste langs de kust. Net als bij de grote stern leidde afschot voor de dameshoeden-modegril en het rapen van eieren tot een forse afname. Het aan de kaak stellen van deze praktijken door Vogelbescherming Nederland leidde in 1908 tot de bescherming van de visdief. Gelukkig. De aantallen namen weer flink toe, met een top van 45.000 paren in 1939. Afgezien van een terugval in de oorlog bleef de soort talrijk, totdat lozingen van gechloroerde koolwaterstoffen roet in het eten gooiden; er trad grootschalige vergiftiging van het milieu op. 2010 was een goed broedjaar, nu nemen de aantallen jammer genoeg weer wat af. Zie grafiek.

